

GUNNAR IDENSTAM JUKKASLÅTAR

Songs for Jukkasjärvi

performed by

SIMON MARAINEN BRITA-STINA SJAGGO
SANDRA MARTELEUR THORBJÖRN JAKOBSSON
JONAS SJÖBLOM GUNNAR IDENSTAM

Gunnar Idenstam

in Notre Dame de Bon Voyage, Cannes. © AnnaReet Gillblad

Songs for Jukkasjärvi

consists of 17 pieces, some of which are instrumental, while others are pure songs. And to some of them, Simon Marainen has added his own yoiks. Many of the pieces are inspired by my reminiscences from childhood and early adolescence on the banks of Torne River: the first, weightless snow in October, the ice that gradually builds up around the stones at the river beach, Saari Island at sunset, the northern lights, the crust forming on the snow, the service on Easter Day in Jukkasjärvi Church, in rustic baroque style. Midwinter at Laxforsen ('Salmon Falls'), early one cold Christmas Day morning. A herd of reindeer being driven upstream on the frozen river, the spring that breaks through at last, and the winds of summer which reach even us in the end. The music is also a celebration of all those who have lived in the village of Jukkasjärvi throughout the centuries: the Sami, the Finns and the Swedes. As a greeting to them, a cradle song appears three times, in each of their three languages: Sami, Swedish and Meänkieli ('Tornedalen Finnish'). The melodies came to me as I immersed myself in the atmosphere and soundscape of the yoik and the Sami language. I don't speak Sami, but I had the privilege of growing up among Sami people, and the opportunity to hear their yoiking. My aim was to combine this sound world with the Swedish folk music tradition, the various sounds of the organ, and – not least – with symphonic folk rock, which I loved from afar during my youth. Baroque meets yoik, meets a heartfelt love ballad, meets the Swedish polska, high tech and the Sami wind god Bieggaoimai, meets juicy, symphonic layers of melody like heavy snowdrifts, meets orgiastic groove... meets you.

Gunnar Idenstam

Lieder für Jukkasjärvi

Siebzehn „Jukkaslieder“ sind auf dieser CD versammelt. Einige sind instrumental, andere rein vokal, und weiteren fügt Simon Marainen seine selbst komponierten Jojks hinzu. Viele Lieder wurden durch meine Kindheitserinnerungen an das Ufer des Torneälven inspiriert: der erste Schnee im Oktober, Eis, das sich um die Steine am Ufer bildet, die Insel Saari in der Abendsonne, Polarlicht, verharschter Schnee, die Oster-Messe in der rustikalen, barocken Kirche von Jukkasjärvi. Der Wasserfall Laxforsen im tiefsten Winter, an einem kalten, frühen Weihnachtsmorgen. Eine Herde von Rentieren, die am gefrorenen Fluss entlang getrieben wird, der Frühling, der sich schließlich durchsetzt, und die sommerlichen Winde, die auch uns endlich erreichen. Die Musik ist auch ein Lobgesang an alle, die im Lauf der Jahrhunderte in Jukkasjärvi gelebt haben: Samen, Finnen und Schweden. Als ein Gruß an sie kehrt ein Wiegenlied dreimal wieder, jeweils in einer der drei Sprachen Samisch, Schwedisch und Meänkieli, dem örtlichen finnischen Dialekt. Die Melodien felen mir ein, als ich mich in die tonale Welt des Jojks und der samischen Sprache versetzte. Ich spreche kein Samisch, aber in meiner Kindheit hatte ich das Privileg, viele Samen zu treffen und ihre Jojks zu hören. Ich wollte diese Klangwelt mit der schwedischen Volksmusiktradition, den unterschiedlichen Klängen der Orgel und nicht zuletzt dem symphonischen Folk-Rock, für den ich in meiner Jugend schwärmte, verbinden. Barock begegnet Jojk, begegnet innigem Liebeslied, begegnet Polka, begegnet High Tech, begegnet Bieggaoimai, dem sami-schen Gott des Windes, begegnet breiten, symphonischen Melodieabschnitten gleich schweren Schneewehen, begegnet orgiastischem Groove ... begegnet Ihnen.

Gunnar Idenstam

Chansons pour Jukkasjärvi.

Dix-sept pièces forment Jukkaslåtår. Certaines sont instrumentales, d'autres de pures chansons et Simon Marainen ajoute à quelques-unes ses propres yoiks. Mes souvenirs de la côte de la rivière Torne de mon enfance et début adolescence ont inspiré plusieurs airs : la première neige légère en octobre, la glace qui s'étend lentement autour des roches sur la berge, l'île Saari dans le soleil du soir, la croûte de neige congelée, la messe du matin de Pâques à Jukkasjärvi dans son église au style baroque simple. Le plein hiver au Laxforsen [Rapide au saumon] tôt par un froid matin de Noël. Un troupeau de rennes qui remontent la rivière gelée, le printemps qui réussit à percer et les vents de l'été qui finissent par arriver jusqu'à nous. La musique rend aussi hommage à tous ceux qui ont vécu à Jukkasjärvi au cours des siècles : Samis, Finlandais et Suédois. Pour les saluer tous trois, une berceuse est chantée trois fois dans leur langue respective : en sami, suédois et finnois tornédalien ou meänkieli. Les mélodies me sont venues quand je me suis imprégné de l'atmosphère et du monde sonore du yoik et de la langue sami. Je ne parle pas le sami mais, dans ma jeunesse, j'ai eu le privilège de côtoyer plusieurs Samis et d'entendre leur yoik. Je voulais allier ce monde sonore à la tradition populaire suédoise, aux différents timbres de l'orgue et surtout à l'amour platonique de mes jeunes années : le rock populaire symphonique. Le baroque rencontre le yoik, rencontre l'intense ballade d'amour, rencontre des polskas, rencontre le Hi-Tech, rencontre Bieggaoimai, le dieu du vent des Samis, rencontre des couches mélodiques symphoniques denses pareilles à de lourdes congères, rencontre le *groove* orgiaque... vous rencontre.

Gunnar Idenstam

JUKKASLÅTAR

Songs for Jukkasjärvi

Composed and / or arranged by Gunnar Idenstam

All texts by Sofia Jannok (except Vaggvisa by Mona Mörtlund)

Simon Marainen *yoik & vocals* · Brita-Stina Sjaggo *vocals*

Sandra Marteleur *violin* · Thorbjörn Jakobsson *saxophones*

Jonas Sjöblom *percussion*

Gunnar Idenstam *organ & pre-recorded sounds*

1. Poem I

(jojik komponerad av Simon Marainen)

**Simon Marainen, Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom,
Gunnar Idenstam**

Jojken är ett uråldrigt sätt att kommunicera, att minnas och att uttrycka sina känslor. Den hade en central plats i den ursprungliga samiska religionen men i och med kristnandet av samerna förbjöds jojken såsom hednisk. Den traditionella jojken sjungs a cappella men när sången integreras med instrument räknas den som modern. Simon Marainens jojkar på denna cd är ordlösa.

Yoiking is an age-old means of communication, of remembering and of expressing emotions. It held a central place in the indigenous Sami religion, but was banned as heathen during the process of Christianization. The yoik of the Sami Yoik is traditionally sung a cappella, and when it is integrated with instruments it is considered as contemporary. The yoiks by Simon Marainen included on this disc are all without words.

2. **Vaggvisa** (samisk version) / Cradle Song (in Sami)
(samisk översättning av Sofia Jannok)

Brita-Stina Sjaggo, Gunnar Idenstam

Mánná leat okta mus
ja visot gullat min oktii

You are one of my children
And we all belong together

Jus geidnot lea morrašis
de muitte don it leat okto

If your path is draped in grief,
Remember: you are not alone

Dá geigen gieda
Ja dás lea dutnje mu aski

Here is my hand,
And if you want, my embrace

Nodiid mon lokten dus
Ja attán eallima čijaid

I'll ease your burden
And hand you life's gifts

Jus fámut nohkan dus
de vuoiŋgas, vuoiŋgas mu askkis

If you are tired,
Then rest, rest in my embrace

Čuožžán de oddasit
go čuvges beaivi fas vuordá

Afterwards rise up again;
A new day awaits you

För svenska översättningar, se sidan 18 (Vaggvisa, se sidan 12)

3. Ätta årstider / Eight Seasons

Simon Marainen, Brita-Stina Sjaggo, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

För samerna, liksom för andra ursprungsbefolkningar, har klimatet och årstiderna stor betydelse. Den samiska kulturen delar in året i åtta årstider som var och en är förknippad med särskilda livsmönster, ofta med koppling till renskötseln: vårvinter (mars-april), vår (april-maj), vårsommar (juni), sommar (juni-juli), höstsommar (augusti), höst (september-oktober), höst-vinter (november-december), vinter (december-mars).

Like for all indigenous peoples, the climate and the seasons are of great importance to the Sami. The Sami culture divides the year into eight seasons which are all associated with particular patterns of life, often connected to reindeer husbandry: spring-winter (March–April), spring (April–May), spring-summer (June), summer (June–July), autumn-summer (August), autumn (September–October), autumn-winter (November–December), and winter (December–March).

Brita-Stina:

Gávccí jagiáiggi leat vássán
Biekkat bosson ijjaid ja beivviid
Čoaskkis, bivval, fierttut, dálkkat mannan leat
Gávccí jagiáiggi lean oaidnán
muktit hámi duoddara ruovttus
Muht’ du hápmi geasseniegus báhcán lea

Brita-Stina:

Eight seasons have passed
Winds have blown for nights and days,
The cold, the heat, sun and storms have passed
Eight seasons I have seen
Change the appearance of the mountain home
But the image of you from summer’s dream remains

Simon:

Gávccí jagiáiggi čadahan
eananeatni čábbodagas
Guhkes ja mohkkás boazobálgáid vázzán lean
Gávccí jagiáiggi lean oaidnán
muktit hámi eatnamiid čađa
Muht’ du hápmi čuvges ijas báhcán lea

Simon:

Eight seasons I have passed through
In the beauty of Mother Earth
Long and winding reindeer trails I have walked
Eight seasons I have seen
Change the appearance of the land
But the image of you from the white night remains

Brita-Stina:

Gávccí jagiáiggi lean vuordan
Čavčča ivnniiguin mon lean dânsen
Guhkes dálvvi skápmajaid galbmon lean
Giddádálvvi cuoŋu mu guttii
beaivvi illu, čuovgga vuostá
Giddageasi lottiiguin don jorggihit

Ovttas manndlaga:

Geasi sojiid nalde mon boadan
Illu badjána mu millii
go mon seavvun čuvges nihkui ođđasit
Gávccí jagiáiggi leat mannan
lige dovdo go fas du oainnán
Mojohallat alit ábi čálmmiiguin

Ovttas:

Čakčageassi – Ja de čakča
Čakčádálvi – Dálvái de
Giddádálvi – Giđa čuovga
Giddageassi – Geassi dál

Lávlu vurrolaga:

Čakčageassi – Liekkas ain bistá
Ja de čakča – Ivnnit mat lihkket
Čakčádálvi – Čoaskása guvlui
Ovttas: Dálvái de

Giddádálvi – Cuoŋu mii guoddá
Giđa čuovga – lahkonisgoahtá
Giddageassi – hede mon ollen
Ovttas: Geassái dál

Brita-Stina:

Eight seasons I have waited
With the colours of autumn I've danced
During the dark nights of a long winter I've shivered
The crusted snow of spring-winter carried me
Towards the joy of the sun, towards the light
With the birds of spring-summer you returned

Together (in canon):

On the wings of summer I arrive
Joy skips in my mind
As I once more set down in the dream of light
Eight seasons have passed
It seems much less as I see you now
Smiling with eyes of the great blue

Together:

Autumn-summer – Then autumn,
Autumn-winter – And then winter
Spring-winter, – The light in spring,
spring-summer, – Summer now

Answering each other:

Autumn-summer – It's still warm enough
Then autumn – Whirling colours
Autumn-winter – Towards the cold
Together: And then winter

Spring-winter – Snow crust that carries
The light of spring – coming nearer
Spring-summer – Soon I'm there
Together: In summer

4. **Dans första snön / Dance of the First Snow**
(jojk komponerad av Simon Marainen)

Simon Marainen, Sandra Marteleur, Gunnar Idenstam

Den första oktobersnön faller. Vit och lätt. Dansar åt sidan, snurrar framåt och bakåt, men aldrig uppåt. Läger sig som ett vackert fluffigt täcke som gör ljuden dämpade, ljuset vitare, och mörkret ljusare.

The first snow falls in October. White and weightless, it dances sideways, whirls backwards and forwards – but never upwards. Forms a beautiful, downy cover which dampens the sounds, brightens the light and lightens the darkness.

5. **Bieggaoimai**
(jojk komponerad av Simon Marainen)

Simon Marainen, Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

Denna polska är tillägnad samernas vindgud Bieggaoimai. Han har skovlar istället för händer och med dessa sätter han igång vindarna. Bieggaoimai haltar över fjället. Han för vinden framför sig. Sätter igång en hel storm. Lugnar vindarna. Drar sig tillbaka. Haltar ensam tillbaka över fjället.

This polska is dedicated to the Sami god of the winds, Bieggaoimai. Instead of hands he has shovels, with which he sets the winds in motion. Bieggaoimai limps across the mountain. He drives the wind in front of him. Stirs up a full storm. Calms the winds, and withdraws. Limps back alone across the mountain.

6. Finländares dans / Finlander's Dance

(Traditional, arr. Gunnar Idenstam; jojk komponerad av Simon Marainen)

Simon Marainen, Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

En traditionell polska från Tornedalen ur Hasse Alatalos samling Nurmen Lintu ('Ängens fågel'). Låten nedtecknades redan 1799 av den italienske reseskildraren Giuseppe Acerbi. Polskan är den vanligaste och samtidigt den mest konstfärdiga folkliga dansen i Sverige, med rötter i bl.a. 1700-talets europeiska polonaise. Den förekommer i ett oräkneligt antal former, både vad gäller dansform och melodisk och rytmisk karaktär, men alla polskor går i tretakt. De spelades ursprungligen på nyckelharpa eller fiol av äldre tiders kultförklarade spelmän, där de skickligaste ansågs stå i förbund med djävulen.

A traditional polska from the Torne River Valley, from the collection Nurmen Lintu ('The meadow bird') by Hasse Alatalo. The tune was written down as early as 1799 by the Italian explorer and travel writer Giuseppe Acerbi. The polska is the most common and at the same time complicated of all Swedish folk dances, with its origins in the continental 18th-century polonaise. It appears in a vast number of variants, both in terms of the dance itself as well as its melodic and rhythmic character, but always in triple time. In the past these melodies would be played on nyckelharpa ('keyed fiddle') or fiddle by legendary fiddlers, the most skilled of whom were thought to have made a deal with the Devil.

7. Vattenanden / Song of the Water Spirit

(jojk komponerad av Simon Marainen)

Simon Marainen, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

Denna låt är tillägnad alla som förolyckats i Torneälven. Vattenanden tar hand om deras själar och för dem hem.

This piece is dedicated to all who have lost their lives in the Torne River. The water spirit attends to their souls, and brings them home.

8. Vaggvisa (svensk version) / Cradle Song (in Swedish)
(svensk översättning av Mona Mörtlund)

Brita-Stina Sjaggo, Sandra Marteleur, Gunnar Idenstam

Du är ett av mina barn
och alla hör vi ju samman

Bördor lyfter jag från dig
och ger dig livets gåvor

Om din väg är täckt av sorg
så minns, du är inte ensam

Känner du dig så trött
så vila, vila i famnen

Här har du min hand
och om du vill finns här famnen

Res dig sen upp igen
En ny dag ännu väntar

(for English translation see track 2)

9. Midvinter / Midwinter
(jolk komponerad av Simon Marainen)

Simon Marainen, Gunnar Idenstam

Gnistrande vit snö i stjärnklar natt. Norrsken. Det knäpper i tall och gran av kyla i ett landskap som väntar, stilla, fruset...

White, glittering snow in a starry night. Northern lights. In the deep cold, trunks and branches of spruce and fir give off popping sounds, in a landscape which waits, quiet and frozen...

10. Saari Polska

Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Gunnar Idenstam

Vacker i höstsolens skymning. Halvön Saari, strax öster om Jukkasjärvi. Några hus, några stugor, i klara, glada färger.

Beautiful in the setting of the autumn sun. Saari Island, in the river just east of Jukkasjärvi. A few houses and cottages in bright, cheerful colours.

11. Halling

(Trad. bearbetad av Mia Marin, arr Gunnar Idenstam; jojk komponerad av Simon Marainen)

Simon Marainen, Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

Hallingen är en solodans för män och har sitt ursprung i Norge. Dansen är extremt fysiskt krävande, med akrobatiska turer, t.ex. att med foten sparka ned en allt högre placerad hatt, allt för att imponera på kvinnorna bland åskådarna.

The halling is a solo dance of Norwegian origin for men. Physically it is extremely demanding, with acrobatic elements, such as the kicking at a hat placed at ever-increasing heights, in order to impress the women among the onlookers.

12. Renhjord över isen / Reindeer on the Frozen River

Simon Marainen, Brita-Stina Sjaggo, Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

En vårvinterdag vid vår stuga i Poikkijärvi, snett emot Jukkasjärvi: En gigantisk renhjord drivs uppströms på den frusna Torneälven. Mot vårbeteslandet.

A day late in winter, at our cottage in Poikkijärvi on the opposite side of the river from Jukkasjärvi: a vast herd of reindeer is being driven upstream on the frozen river, towards the spring pastures.

Eallu nu viiddis go áhpi
go jienja badjel johtit
Duhátviissat boazu jienja badjel
Dálveeatnamiid guoddit
Giddaeatnamiid lusa

Eallu nu viiddis go áhpi
go jienja badjel johtit
Dálveeatnamiid guoddit
ja johtit davas
vuojehit, baldalit, duvdit
Giddaeatnamiid lusa

The herd of reindeer is broad as the sea,
As we trek on the ice
Thousands of reindeer on the ice
Now we leave the winter pastures
Moving to the spring country

The herd of reindeer is broad as the sea
As we trek on the ice
Now we leave the winter pastures
Setting off westwards
Driving, goading, moving,
Towards the spring country

13. **Dans till våren / Dance to Spring**
(jojkkomponerad av Simon Marainen)

Simon Marainen, Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

Här framför vi *Dans till våren* i en instrumental version, men texten till sången är så vacker att jag ändå vill dela med mig av den.

This performance of Dance to Spring is an instrumental version, but the lyrics are so beautiful that I would like to share them with you.

När våren kommer till oss
breder hon ut sina lila blomsterarmar
När våren kommer till oss
lämnar hon spår av barfläckar efter sig och ljumma vindar blåser
kraft i naturens liv
Från rötterna samlar vi kraft att ropa ut
vårens välkomnande

När våren kommer till oss
sprider hon mjukt ut värmen
När våren kommer till oss
smyckar hon vår värld med blommor

Vajorna föder småkalvar och
småfåglarna kvittrar i himlen
Björnen kvicknar till i sitt ide
Fåglarna återvänder norrut

When spring comes to us
She spreads her silken flower arms
When spring comes to us
She leaves a trace of melted snow and warm winds blow
Strength into the life of nature
From our roots we gather the strength to cry
Our welcome to spring

When spring comes to us
She gently unfolds the warmth
When spring comes to us
She decks our world with flowers

The reindeer give birth to calves
The small birds chirp in the sky
The bear wakes up in its den
The birds return to the north

14. **Sommarvind / Summer Wind**
(jojkkomponerad av Simon Marainen)

**Simon Marainen, Brita-Stina Sjaggo, Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom,
Gunnar Idenstam**

Geassebiegga nu litnásit njávká
Dat soahkegierraggiin bosso
Liegga, bieggá mojadohtta
Mu mielaid čagarda dásut

The summet wind caresses gently
It blows in the branches of the birches
The warm wind makes me smile
Tickles my senses into dancing

Dánsun lávllun ja juoiggadan
geasi riggodat ilde
Giitán sivdnideaddji dan
eatnama ruotnasa ovddas

Dancing, singing and yoiking
As summer's plenty beckons
I thank the creator
For the green on this earth

15. **Vaggvisa (finsk version) / Cradle Song (Meänkieli version)**

Brita-Stina Sjaggo, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

Mun lapsista olet yks
ja yhtheen kuulumia kaikin

Taakat nostan sulta pois
ja annan elämän lahjat

Jos nyt suru peittää tien
niin muista, et ole yksin

Jos nyt vain väsyttää
niin minun sylissä leppää

Tässä oon käteni
ja tässä poovi jos halvat

Sitten nouse ylös taas
Siel' oottaa viel' uusi hetki

(för svensk översättning, se sidan 12; for English translation, see track 2)

16. Vaggvisa II / Cradle Song II

Brita-Stina Sjaggo, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

Unna mánážan, de vuoinnas ránu vuolde
Lutke losses jurdagiid mat deddet
Divtte dán lávlaga du doalvut nagirvárrái
Čuovu bálgáža mii láide du dohko
Mana hal iskkadit daid suohttasiid do
nuppebeal váris
Doppe soaittát gávdnat dievva smávva
dinggažiid iežá ivnniin
maid it gávnna gostet oba máilmmis
vaikko got vikkat ohcat
Manñil jorggit mitalit maid oidnet

My little child, rest under the blanket
Let go of the thoughts that burden you
Let this song take you to dream mountain
Follow the small path that leads there
Go and find all the joys on the mountain
of the other side
Maybe you'll find many little things
in colours others
Than those you could ever find here,
however you look
Return then, and tell me what you've seen

17. Poem II – Epilog

Brita-Stina Sjaggo, Sandra Marteleur, Thorbjörn Jakobsson, Jonas Sjöblom, Gunnar Idenstam

Som ett vackert minne, ett leende genom tårar...

Like a beautiful memory, a smile through tears...

Gávcci jagiáiggi
Gávcci jagiáiggi
Gávcci jagiáiggi
Gávcci jagiáiggi

Eight seasons
Eight seasons
Eight seasons
Eight seasons

3. Åtta årstider

Brita-Stina:

Åtta årstider har gått
Vindar blåst nätter och dagar
Kyla, värme, sol och oväder gått förbi
Åtta årstider har jag sett
ändra bilden av fjällets hem
Men bilden av dig från sommardrömmen stannar kvar

Simon:

Åtta årstider har jag gått igenom
i moder jords skönhet
Långa, slingriga renstigar har jag vandrat
Åtta årstider har jag sett
bilden av landskapen förändras
Men bilden av dig från den ljusa natten stannar kvar

Brita-Stina:

Åtta årstider har jag väntat
Med höstens färger har jag dansat
Under långa vinterns mörkernätter har jag frusit
Vårvinterns skare bar mig
mot solens glädje, mot ljuset
Med vårsommarens fåglar återvände du

Tillsammans i kanon:

På sommarens vingar kommer jag
Glädjen spritter i mitt sinne
när jag åter landar i den ljusa drömmen
Åtta årstider har gått
Det känns inte så när jag nu ser dig
le med ögon av det stora blå

Tillsammans:

Höstsommar – Sedan höst
Höstvinter – Och så vinter
Vårvinter – Vårens ljus
Vårsommar – Sommar nu

Svarar varandra:

Höstsommar – Värmen räcker än
Sedan höst – Färger som virvlar
Höstvinter – Mot kylan

Tillsammans: Och så vinter

Vårvinter – Skaren bär
Vårens ljus – närmar sig
Vårsommar – Snart är jag framme

Tillsammans: I sommaren

12. Renhjord över isen

Renhjorden är vid som ett hav
när vi flyttar över isen
Tusentals renar över isen
Nu lämnar vi vinterlandet
beger oss till vårlandet

Renhjorden är vid som ett hav
när vi flyttar över isen
Nu lämnar vi vinterlandet
och ger oss av västerut
Föser, driver, flyttar,
i riktning mot vårlandet

14. Sommarvind

Sommarvinden smeker oss så mjukt
Den blåser i björkkronorna
Den varma vinden får mig att le
Kittlar mina sinnen till att dansa

Jag dansar, sjunger och jojkar
när sommarens rikedom lockar
Jag tackar skaparen
för grönskan på denna jord

16. Vaggvisa II

Mitt lilla barn, vila så under filten
Lossa de tankar som vill betunga dig
Låt denna sång föra dig till drömberget
Följ den lilla stig som leder dig dit
Far och upptäck allt roligt där på andra
sidans berg

Kanske du hittar en massa små saker
i andra färger
än vad du någonsin kan hitta i hela
världen, hur du än letar
Kom sedan tillbaka och berätta för mig
vad du såg

Konsertorganisten, kompositören och folkmusikern **Gunnar Idenstams** uppväxt präglades av krocken mellan 70-talets folk- och symfonirock och den kyrkliga miljö där han först kom i kontakt med orgeln som instrument. Grunden för den genrebreddande musik som han skapar och utövar idag lades under den musikaliska resans gång vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm samt i Paris där han tillägnade sig den franska traditionen under den legendariska Marie-Claire Alain och Jacques Tadei. I både Frankrike och Sverige belönades han med solistdiplom och högsta möjliga utmärkelser. 1984 vann han som hittills ende nordeuropé den prestigefyllda internationella tävlingen i improvisation "Grand Prix de Chartres". Sedan 1986 gör han internationell karriär som konsertorganist. Han utövar idag sitt artisteri inom ramen för en rad olika projekt: dels som solist, dels med andra folkmusiker och även tillsammans med trombonevirtuosen Christian Lindberg.

Med sitt personliga, virtuosa och ofta perkussiva spelsätt, strävar Gunnar Idenstam efter att transformera orgeln bortom dess tekniska och musikaliska begränsningar, t.ex. i egna arrangemang av orkesterverk av Ravel (*Boléro*) och Debussy (*La mer*). Han för också över den svenska folkmusiktraditionen till orgel samt bygger i sin egen musik en bro mellan den franska katedralstraditionen, symfonisk rock och folkmusik.

At an early age the concert organist, composer and folk musician **Gunnar Idenstam** experienced the clash between the folk rock and symphonic rock of the 1970s and the pietistic environment in which he was first introduced to the organ. The foundations for the genre-crossing music that he creates and performs today were laid during a musical quest taking in the Royal College of Music in Stockholm as well as Paris, where he studied the French tradition with the legendary Marie-Claire Alain and with Jacques Tadei. In both countries he was awarded the highest honours and distinctions, and in 1984 he was the first – and to date, the only – organist from northern Europe to win the 'Grand Prix de Chartres', the prestigious international competition in improvisation. Since 1986 he has pursued an international career, and currently performs as a soloist, with other folk musicians and with the trombone virtuoso Christian Lindberg.

With his highly personal, virtuosic and often percussive approach to organ playing, Gunnar Idenstam aims to transform the instrument beyond its technical and musical limitations, for instance in his own arrangements of works such as Ravel's *Boléro* or Debussy's *La mer*. He also transplants the Swedish folk music tradition to the organ, while building, in his own music, a bridge between the French cathedral tradition, symphonic rock music and folk music.

Simon Issát Marainen bor i byn Nedre Soppero i Kiruna kommun där han också är född och uppvuxen. Hans modersmål är samiska och han livnär sig idag som jojkare. Han är även verksam som författare, poet och skådespelare. Simon Marainens första cd-skiva släpptes år 2008. Han fick 2007 Rubus Arcticus-stipendiet som tilldelas framstående artister och konstnärer aktiva i Norrland.

Simon Issát Marainen grew up in Sweden's northernmost municipality Kiruna, in the village Nedre Soppero where he still lives. His mother tongue is Sami, and he makes his living as a yoiker. He released his first recording in 2008, and is also active as writer, poet and actor. In 2007 Simon Marainen received the Rubus Arcticus Award, an annual scholarship presented to eminent artists and performers based in North Sweden.

Brita-Stina Sjaggo växte upp i en samisk renskötarfamilj i Arjeplogs kommun i norra Sverige. Hon har utbildat sig till personalvetare vid Uppsala universitet, men också inom duodji (samiskt hantverk) på Samernas utbildningscenter i Jokkmokk, samt inom folkmusik på musiklinjen på Kalix folkhögskola. Hon sjunger i det samiska bandet Jarŋŋa som i höst kommer ut med sin första skiva.

Brita-Stina Sjaggo grew up in Arjeplog in the far north of Sweden in a Sami family of reindeer herders. She has studied personnel management at Uppsala University, but also *duodji* (Sami handicraft) at the Sami Education Centre in Jokkmokk and folk music at the Kalix Folk High School. She sings with the Sami band Jarŋŋa, which is about to release its first disc.

Sandra Marteleur är född och uppvuxen i Stockholm och fastnade tidigt för folkmusiken, särskilt den från Dalarna. Hon är musiker och pedagog utbildad inom både folkmusik och klassisk musik på Musikkonservatoriet i Falun och Kungl. Musikhögskolan i Stockholm. Sandra Marteleur frilansar som folkmusiker, bland annat med trion Stormsteg, spelar barockmusik, skriver egen musik och arbetar som fiolpedagog. Hon inspireras av de små detaljerna i musiken och låter varje stråkdrag och ornament bli en möjlighet till improvisation.

Sandra Marteleur was born in Stockholm but at an early age became fascinated by folk music, especially that from the Dalecarlia region. She received her training as violinist and teacher in both folk music and classical music at the Falun Conservatory of Music and at the Royal College of Music in Stockholm. As a performer she plays folk music – for instance in the trio Stormsteg – and baroque music, but she also teaches and writes her own music. She is inspired by fine details, and finds opportunities for improvisation in each ornament and stroke with the bow.

Efter avslutade studier på slagverk och flöjt vid bl a Musikhögskolan i Piteå är **Jonas Sjöblom** verksam som frilansmusiker, kompositör och producent. Han har samarbetat med artister i olika genrer, såsom Wille Crafoord, Gunnar Idenstam, Virpi Pakkinen, Lill Lindfors, Mikael Samuelson, Stina Nordenstam och Nordman. Han har också lett flertalet kurser vid olika musikgymnasier samt vid Kungliga Musikhögskolan i Stockholm.

Having studied percussion and flute at the Piteå School of Music, **Jonas Sjöblom** now works as a freelance musician, composer and producer. He collaborates with performers from a wide range of different fields, including popular, folk and rock music, as well as dance. He has also given courses at various music schools including the Royal College of Music in Stockholm.

Thorbjörn Jakobsson är född och tills nyligen bosatt i Kiruna. Han studerade vid Musikhögskolan i Piteå, där han tog sin musiklärar-examen 1983. I början av 1980-talet var han verksam som musiker inom Regionmusiken och under de senaste 20 åren har han verkat som frilansmusiker i olika musikaliska projekt.

Thorbjörn Jakobsson was born in Kiruna, Sweden's northernmost city, where he also grew up. He studied at the Piteå School of Music, graduating with a teaching degree in 1983. Originally a musician in the Regional Music organization, for the past twenty years he has freelanced in a wide variety of musical projects.

RECORDING DATA

Recorded in March 2010 in Kiruna Church

Recording producers: Gunnar Idenstam & Christer Blomgren

Sound engineer, digital editing, mixing: Christer Blomgren

Executive producers: Robert von Bahr & Robert Suff

EQUIPMENT

DPA, AKG and Neumann microphones; RME Micstasy microphone preamplifier;

RME ADI-8 QS high resolution A/D converter; Sequoia Workstation;

Pyramix DSD Workstation; B&W Nautilus 802 loudspeakers

BOOKLET & GRAPHIC DESIGN

Cover text: © Gunnar Idenstam. Translations: Anna Lamberti (German); Arlette Lemieux-Chené (French)

Photos: AnnaReet Gillblad (cover and photos of Idenstam & Marainen); Frida Hedberg (Brita-Stina Sjaggo); Patrik Bonnet

(Sandra Marteleur); Sara Sjöblom (Jonas Sjöblom); Thorbjörn Jakobsson (Thorbjörn Jakobsson);

Gunnar Idenstam (ice and snow from Icehotel Jukkasjärvi & photos from Jukkasjärvi, Kiruna and Poikkijärvi)

BIS Records is not responsible for the content or reliability of any external websites whose addresses are published in this booklet

BIS recordings can be ordered from our distributors worldwide.

If we have no representation in your country, please contact:

BIS Records AB, Stationsvägen 20, SE-184 50 Åkersberga, Sweden

Tel: 08 (int. +46 8) 54 41 02 30 Fax: 08 (int. +46 8) 54 41 02 40

info@bis.se www.bis.se

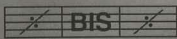
BIS-SACD-1868 © & ℗ 2010, BIS Records AB, Åkersberga.

Jukkaslåtar består av 17 stycken. En del är instrumentala, andra är rena sånger, och till några lägger Simon Marainen till sina egenkomponerade jojkar. Många av låtarna är inspirerade av mina minnesbilder av Torneälvens strand från min uppväxt och tidiga tonår: den första lätta snön i oktober, isen som långsamt lägger sig kring stenarna vid stranden, ön Saari i kvällssol, norrsken, skare, påskdagens mässa i Jukkasjärvi kyrka, som andas enkel barock. Midvinter vid Laxforsen en kall, tidig juldagsmorgon. En renhjord som drivs uppströms längs den frusna älven, våren som till sist bryter igenom, och sommarens vindar som till slut når även oss. Musiken är också en hyllning till alla som levat i Jukkasjärvi under århundradenas lopp: samer, finländare och svenskar. Som en hälsning till dem återkommer en vaggvisa tre gånger, på deras tre språk: samiska, svenska och tornedalsfinska/meänkieli i tur och ordning.

Melodierna kom till mig när jag liksom försatte mig i jojkens och det samiska språkets stämning och tonvärld. Jag kan inte samiska men under min uppväxt hade jag förmånen att umgås med många samer och också höra deras jojk. Jag ville kombinera denna tonvärld med den svenska folkmusiktraditionen, orgelns olika klanger samt inte minst min ungdoms avståndsförälskelse: den symfoniska folkrocken. Barock möter jojk, möter innerlig kärleksballad, möter polskor, möter Hi-Tech, möter samernas vindgud Bieggaoimai, möter feta symfoniska melodisjok likt tunga snödrivor, möter orgiastisk groove... möter er.

Gunnar Idenstam

Det är en stor ära, och en konstnärligt betydelsefull utmaning, för mig att ha fått göra musiken till Jukkasjärvis 400-års jubileum. Jag har genom detta projekt fått en fördjupad känsla och kärlek till min barndomsbygd. Stort tack till Jukkasjärvi församling och dess förtroendevalda för ert generösa ekonomiska bidrag som möjliggjorde denna CD. Speciellt stort tack till min vän och tillika kantor i Kiruna kyrka Ann-Mari Hammarstedt Vilgats som initierade hela projektet, inklusive fyra konserter med radio- och TV- inspelning, med stöd av före kyrkoherden Jan-Erik Kuoksu.

BIS-SACD-1868

JUKKASLÅTAR

Songs for Jukkasjärvi

- 1 **Poem I** (5'43)
- 2 **Vaggvisa / Cradle Song** (Sami version) (2'00)
- 3 **Åtta årstider / Eight Seasons** (5'27)
- 4 **Dans första snön / Dance of the First Snow** (4'12)
- 5 **Bieggaoimai** (4'59)
- 6 **Finländares dans / Finlander's Dance** (3'54)
- 7 **Vattenanden / Song of the Water Spirit** (4'16)
- 8 **Vaggvisa / Cradle Song** (Swedish version) (1'27)
- 9 **Midvinter / Midwinter** (2'23)
- 10 **Saari Polska** (3'11)
- 11 **Halling** (3'34)
- 12 **Renhjörd över isen / Reindeer on the Frozen River** (4'47)
- 13 **Dans till våren / Dance to Spring** (2'40)
- 14 **Sommarvind / Summer Wind** (4'10)
- 15 **Vaggvisa / Cradle Song** (Meänkieli version) (4'29)
- 16 **Vaggvisa II / Cradle Song II** (3'01)
- 17 **Poem II – Epilog** (4'29)

Simon Marainen *yoik & vocals* · **Brita-Stina Sjaggo** *vocals*
Sandra Marteleur *violin* · **Thorbjörn Jakobsson** *saxophone*
Jonas Sjöblom *percussion*
Gunnar Idenstam *organ & pre-recorded sounds*

TT: 65'40

© & © 2010, BIS Records AB, Åkersberga

THIS HYBRID DISC PLAYS ON BOTH CD & SACD PLAYERS
SACD SURROUND / SACD STEREO / CD STEREO

DSD
Direct Stream Digital
Multi-ch
Stereo
DSD
Digital Audio
Direct Stream Digital

